

КОН'ЮНКТУРНИЙ АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ АНТИГІСТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ, ЗАРЕЄСТРОВАНИХ В УКРАЇНІ

Борисюк А.О.

Національний фармацевтичний університет, м.Харків, Україна

alina.borisyuk00@gmail.com

Вступ. Вперше термін «алергія» (від грецького „allos” – інший, „ergos” – дія) запропонував у 1906 році К.Пірке для визначення неадекватних реакцій, в основі яких лежать реакції імунної системи. Алергія на сьогоднішній день вважається «хворобою цивілізації» завдяки її поширеності в світі. Згідно з прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), алергічні захворювання у недалекому майбутньому посядуть перше місце у структурі захворюваності населення. Тому це формує сприятливі умови для розробки протиалергійних препаратів. Фармакотерапія алергії на сучасному етапі включає застосування антигістамінних засобів, стабілізаторів мембран тучних клітин, глюкокортикостероїдів та симптоматичних засобів. Важливу роль, яку відіграє гістамін у патогенезі більшості симптомів алергії, зумовлює провідне місце антигістамінних засобів у лікуванні алергічних захворювань. Незважаючи на те, що на українському ринку представлена значна кількість торгових найменувань антигістамінних препаратів, якісний аналіз свідчить про те, що кількість субстанцій, які входять до їх складу невелика- близько 18.

Метою роботи є проведення аналізу асортименту та показників кон'юнктури українського ринку антигістамінних препаратів. Як матеріали використано науково-практичні публікації за темою дослідження та власні дослідження. У якості методів дослідження було використано аналіз змісту текстових масивів, історичний, логічний аналізи, порівняння та групування.

Результати дослідження. В ході роботи було проаналізовано асортимент антигістамінних лікарських препаратів (ЛП) на фармацевтичному ринку України, з урахуванням зареєстрованих ЛП, представленими вітчизняними та зарубіжними виробниками. Дослідження показали, що загальна кількість антигістамінних ЛП на фармацевтичному ринку становить 108 торгових назв. Встановлена незначна перевага (на 15,14%) зарубіжного виробника. Серед найпоширеніших зарубіжних виробників представлені препарати виробництва: Угорщина, Індія, Великобританія, США, Польща, Німеччина. Аналіз асортименту за країнами-виробниками показав, що частка антигістамінних препаратів вітчизняного виробництва складає 42,42%.

Ассортимент антигістамінних препаратів на ринку України представлений препаратами трьох поколінь. Нами проаналізовано більш детально динаміку

наявності цих поколінь на ринку України протягом трьох років. Для препаратів першого покоління характерним є зменшення обсягів продажів у натуральних одиницях. Рівень продажів препаратів другого покоління більш стабільний – коливання в межах 1%. Препаратів третього покоління для лікування алергічних захворювань з кожним роком реалізується більше – приріст у натуральних одиницях становить близько 30% щороку.

Проведений аналіз антигістамінних препаратів за формою випуску показав, що питома вага їх у формі таблеток є найбільшою та становить 51,55 %, сиропи - 17,53 %, розчини для ін'єкцій і порошок по 7,22 % займають друге та третє місце, відповідно. Отже, за результатами дослідження кон'юнктури ринку було встановлено, що найбільш використовуваними антигістамінні препарати у вигляді таблеток і сиропів.

Найбільшим попитом (у вартісному вираженні) користується дезлоратадин (10 млн грн, що складає близько 36,47 % обсягу продажів) та левоцетиризин (5,4 млн – 19,80%). У розрізі проданих упаковок найбільша кількість припадає на дезлоратадин (65 тис.уп.- 23,48%), левоцетиризин (54,9 тис.уп.- 19,82) та цетиризин (54,2 тис.уп.- 19,56%), а на частку дифенгідраміну припадає лише 1,08% (2,9 тис.уп.). Отже, можемо виявити тенденцію, що поширення набувають антигістамінні препарати III покоління, хоча антигістамінні препарати II покоління не втрачають провідних позицій за рахунок доступних цін.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що вітчизняні компанії віддають перевагу ЛП перших поколінь з нижчою ціною у той час, як зарубіжні фірми давно відмовилися від їх представництва в Україні і пропонують більш високовартісні і сучасніші засоби з вищими показниками ефективності.

У результаті дослідження кон'юнктури ринку антигістамінних препаратів встановлено, що найбільшим попитом користуються препарати дезлоратадину та левоцетиризину. На підставі проведеного аналізу доцільно упровадити у вітчизняне виробництво більш сучасні антигістамінні препарати останніх поколінь, з менш вираженим побічним ефектом та пролонгованою дією. Проведені дослідження можуть бути використані у практичній діяльності фармацевтичних підприємств з метою формування оптимального асортименту та проведення ціленаправленої політики просування ЛП.